

Certificering eller varemærke?

Af konsulent Frans Theilby

Hvad er forskellen på en certificering og et varemærke, og hvorfor skal man gøre brug af nogen af delene. Artiklen beskriver forskellene på varemærker og certificering og giver med udgangspunkt i de eksisterende ordninger en anbefaling til juletræsproducenten.

Baggrund for indlæg

I de seneste år har man i skovbruget certificeret i henhold til FSC- eller PEFC-ordningerne for at kunne dokumentere

GLOBALG.A.P.

overfor forbrugerne, at produktionsprocessen for det leverede træ er foregået i henhold til bæredygtighedsprincipperne. I pyntegrøntbranchen har der været gjort lignende tiltag for at finde frem til en tilsvarende certificeringsordning, idet hverken PEFC eller FSC har kunnet rumme produkterne fra pyntegrøntproduktionen.

Således er der opstået en nicheproduktion med Ø-mærkede certificerede økologiske træer; men denne ordning kan ikke dække behovet for branchen som helhed. Med støtte fra PAF blev der derfor undersøgt forskellige andre certificeringsordninger som IP og GLOBALG.A.P for at finde frem til en certificeringsordning, der kan opfylde kravene om dokumentation af produktionsforløbet uden unødigt bureaukrati for producenterne.

Dokumentation for hvad?

Netop frygten for unødigt bureaukrati får mange producenter til at holde sig fra en certificering og se sig om efter enklere løsninger som f.eks. en varemærkeordning, hvor kravet til dokumentation og kontrol ofte er enklere og mindre omfattende. Imidlertid er der en sammenhæng imellem troværdighed, kontrol og dokumentation og i forsøget på at finde det laveste sted i gærdet, risikerer nogle producenter at komme til at sætte sig imellem to stole: De får en certificering af deres klassificering af pyntegrøntprodukterne; men ikke af produktionsprocessen. Det vil svare til, at man sælger træ fra sin skov med henvisning til overholdelse af gældende sorteringsreglement og opmålingsregler. Det betyder imidlertid ikke, at træet er certificeret i henhold til hverken PEFC eller FSC; men siger blot noget om kvantitet og kvalitet af varen og intet om produktionsprocessen.

Hvorfor dokumentere?

Såfremt man investerer i en certificering er det fordi man forventer at opnå en fordel i forhold til konkurrenterne eller fordi man vil forsikre sig i forhold til en ændret markedssituation. Den ændrede markedssituation kan være, at det som følge af negativ omtale i pressen bliver vanskeligt at afsætte konventionelt dyrkede pyntegrøntprodukter og forbrugerne vælger kunstige produkter. I en sådan situa-

tion vil en certificering, der kun omfatter kontrol af højde, længde, farve og sortering af produktet ikke gavne meget, idet det vil være hele produktionsprocessen, der kommer i søgelyset.

Det ved de professionelle opkøbere godt, og derfor vil de også kigge nøje på, hvad de enkelte ordninger omfatter. Er der tale om et varemærke/en certificering med enkle fysiske kravspecifikationer til produktet eller er der tale om mere omfattende krav vedrørende produktionsprocessen og endelig, er der krav til kontrol undervejs i produktionen og hvorledes sikres, at disse krav overholdes? –Eller med andre ord troværdigheden af den pågældende ordning.

Certificering

Ved en certificering bekræfter en uvildig virksomhed eller organisation, at et produkt, en produktionsproces eller en kvalifikation er i overensstemmelse med en national, international eller egen specificeret standard eller norm.

I forbindelse med en certificering opererer man med 1., 2. og 3. parts audit, der bedst kan betegnes som tre forskellige typer af kontrol:

1. Parts audit er virksomhedens egen interne gennemgang af systemet og/eller kvalitetskrav til produktet.
2. Parts audit er typisk kontrol hos en leverandør, som skal dokumentere, at han lever op til de krav, som er aftalt.
3. Parts audit gennemføres af en virksomhed udefra, som gennemgår systemet og/eller produktet og vurderer om virksomheden lever op til kravene/standarden.

Certificering i henhold til internationale eller nationale standarder skal udføres som 3. parts audit af en uvildig akkrediteret virksomhed. At virksomheden er akkrediteret indebærer, at den er autoriseret af et statsligt organ til certificering efter en given standard eller norm.

Varemærke

Retten til et varemærke kan i Danmark opnås enten ved registrering eller ved at tage mærket i brug erhvervs-mæssigt. Ved et varemærke forstås et kendetegn, som virksomheden markedsfører sine produkter under. Et registreret varemærke® eller™ registreres i Danmark hos Patent- og Varemærkestyrelsen og er gyldigt i 10 år. En registrering kan udvides til at dække

hele EU eller andre dele af verden. Retten til at bruge et varemærke kan overdrages til andre på licensvilkår. Ofte er der i forbindelse med overdragelse af brugsretten til et varemærke knyttet nærmere definerede kvalitetskrav til produktet og eventuelt hele fremstillingsprocessen.

Der er intet krav om uvildig 3. parts audit i forbindelse med varemærker eller overdragelse af rettigheder. Som oftest foregår kontrollen i form af egenkontrol (1. parts audit), men en del indehavere af varemærkeordninger er begyndt at indlægge krav om 3. parts audit foretaget af akkrediterede virksomheder.

De eksisterende muligheder

Med baggrund i den foregående gennemgang af certificering og varemærker skal kort gennemgås de foreliggende muligheder for danske pyntegrøntproducenter.

Certificeret Original Nordmann

Original Nordmann er et registreret varemærke tilhørende Dansk Juletræsdyrkerforening. Brugsretten er udlejet til Grossistforeningen for Juletræer og Pyntegrønt, der p.t. gennemfører et markedsføringsprogram under navnet "Certificeret Original Nordmann". Tilmeldte producenter forpligter sig til at følge et regelsæt omkring sortering og oparbejdning. Det er op til de enkelte producenter/grossister selv at sikre, at produkterne og virksomheden lever op til regelsættet. Der er altså tale om egenkontrol eller 1. parts audit. Brugen af varemærket kan kobles med en GLOBALG.A.P certificering. Læs mere om Certificeret Original Nordmann i Nåledrys nr. 75.

Fair Trees®

Fair Trees® er et registreret varemærke tilhørende Fair Trees Trademark ApS. Varemærket er godkendt af WFTO (World Fair Trade Organisation) og Fair Trees er forpligtet til at overføre en del af licensafgiften til socialt arbejde i Georgien, hvor der høstes frø. Tilmeldte producenter forpligter sig til at følge WFTO's regelsæt for bæredygtig produktion. Kontrollen består af egenkontrol og kontrol hos frøleverandører samt kontrol hvert andet år fra WFTO. For at sikre troværdigheden af varemærket har man desuden indført en uvildig 3. parts kontrol af en akkrediteret virksomhed i forbindelse med frøhøsten. Brugen af varemærket kan kobles med en GLOBALG.A.P certificering.

Læs mere om Fair trade i Nåledrys nr. 63 og Fair Trees® i Nåledrys nr. 71.

Business Social Compliance Initiative (BSCI)

BSCI er en medlemsorganisation med et etisk regelsæt for underleverandører udarbejdet på baggrund af internationale konventioner om ansvarlighed og bæredygtighed. BSCI er ikke noget certificeringsorgan; men leverer baggrund og praktiske vejledninger for gennemførelsen af audits hos leverandører. Typisk i dette tilfælde frøleverandører. Medlemmerne forpligter sig til at lade deres leverandører auditere af akkrediterede virksomheder.

Team Service

- forhandler af alt, hvad du skal bruge til at pleje og oparbejde dine juletræer

Egholm 2150 er en universalmaskine og en særdeles fleksibel løsning til vedligeholdelse af udendørsarealer.

Vi har udviklet et væld af udstyr til Egholm 2150, som effektiviserer pasning og oparbejdning af juletræer.

- Afskærmet frontsprøjte
- Bomsprøjte
- Sideafskærmning
- Gødningsudlægger
- Stållinddækning til bund
- Hydraulisk baglift
- Stabklipper
- Fældeklø og meget mere

Vi forhandler også hele BOVLUNDS program, f.eks:

- Luftgødningsspredere
- Netmaskiner
- Plantemaskiner
- Juletræsfræsere/spidsere

Team Service

Tlf. 4038 8054 - Niels Nyholm
Tlf. 4010 7387 - Jens Krogh Andersen
www.team-service.dk • mail@team-service.dk

FORSTPLANT tilbyder gode nordmannsgran www.forstplant.dk

der hvert 3. år. Der er tale om planlagte 3.parts audits af akkrediterede virksomheder. Brugen af varemærket kan kobles med en GLOBALG.A.P certificering. Læs mere om BSCI i Nåledrys nr. 74.

GLOBALG.A.P

GLOBALG.A.P er en privat verdensomspændende organisation, der har udviklet standarder for jordbrugsproduktion med krav til kvalitet, miljø, arbejdsmiljø, sociale forhold og hygiejne.

Tilmeldte producenter – enkeltpersoner eller grupper – forpligter sig til at leve op til kravene i standarden og til lade uanmeldte besøg af en akkrediteret virksomhed. Årlig egenkontrol og 3.parts akkrediterede audits er obligatorisk og desuden kan foretages 2.parts audits hos leverandører. Fra 2011 foreligger et tillæg "GRASP" med mulighed for vurdering af sociale og sikkerhedsmæssige aspekter hos underleverandører i stil med BSCI og Fair Trees® koncepterne for frøleverandører. Læs mere om GLOBALG.A.P i Nåledrys nr. 64, 70 og 73.

Hvad er relevant for en pyntegrøntproducent?

Med udgangspunkt i ovenstående korte gennemgang af certificering og varemærker med tilhørende forskellige ordninger vil mit bud være, at producenterne

kan ruste sig til "dårlige" tider med en GLOBALG.A.P certificering, som dokumenterer produktionsprocessen hos den enkelte producent. Såfremt man derudover ønsker at sikre sig, kan man yderligere tilføje et varemærke på sin produktion for at dokumentere, at det indkøbte plantemateriale er fremkommet under etisk forsvarlige arbejdsvilkår eller eventuelt, at produkterne overholder en specificeret norm.

En certificering, som kun omfatter den fysiske produktkvalitet og ikke inddrager hele produktionsforløbet, vil efter min bedste overbevisning ikke være tilstrækkeligt, såfremt der sættes fokus på området. Desuden vil en certificeringsproces, som kun omfatter 1.parts audit (egenkontrol) desværre ikke fremstå troværdig i den situation.

Ikke kun "bøvl" at blive certificeret

Såfremt nogen har fået den opfattelse, at der kun er bøvl forbundet med en certificering, så kan jeg kun opfordre til, at man tager kontakt med en af de certificerede producenter. Det viser sig nemlig, at det er bøvlet at blive "grydeklar" – Derefter høster man alle fordelene i form af bedre overblik, forenklede procedurer samt bedre dokumentation af hele produktionsforløbet og dermed også bedre muligheder for at sætte ind i forhold til flaskehalse. Ved gruppecertificeringer er der desuden muligheden for at trække på et stort erfaringsgrundlag.

Litteratur

Christensen, Claus Jerram; 2008: Fair trade – nu også med nordmannsgranfrø?. Nåledrys nr. 63, s. 50-51. Dansk Juletræsdyrkerforening, Frederiksberg.

Christensen, Claus Jerram & Andersen, Kasper V.; 2010: BSCI – et forpligtende samarbejde. Nåledrys nr. 74, s. 34-37. Dansk Juletræsdyrkerforening, Frederiksberg.

Frahm, Anne; 2008: GLOBALGAP certificering af juletræer – Opnå af-sætningssikkerhed, et bedre image og en mere effektiv produktion. Nåledrys nr. 64, s. 5-9. Dansk Juletræsdyrkerforening, Frederiksberg.

Jochumsen, Inge Bodil; 2010: GLOBALGAP certificering af juletræer. Nåledrys nr.73, s. 48-49. Dansk Juletræsdyrkerforening, Frederiksberg.

Jürgensen, Jan; 2010: Forstplanteskole skaber nye muligheder i et hurtigt omskifteligt marked. Nåledrys nr. 71, s. 51-54. Dansk Juletræsdyrkerforening.

Larsen, Kristian; 2009: GLOBALGAP certificering i praksis. Nåledrys nr. 70, s. 40-43. Dansk Juletræsdyrkerforening, Frederiksberg.

Henvisninger

www.original-nordmann.com

www.bsci-eu.org

www.fairtrade.dk

www.fairtrees.dk

www.globalgap.org

www.agromanagement.dk

www.rlskovservice.dk

- Køb af træ og flis på roden (min. 300 mm)
- Flisugning mobil / selvkørende
- Manuel / maskinel skovning / udkørsel
- Fældebunkelægning / sporhugst
- Skov- / vildtpleje
- Alt skoventreprise udføres

SKOVSERVICE
v/René Løvborg
Sepstrupvej 26, 8653 Them
rene@rlskovservice.dk

Tlf. 20 13 84 43

- vi kan mere end du tror...

FOX MOTORI RYGSPRØJTER

Batteri drevne Til udbringning af:

- Ukrudts- & insektmidler
- Topskudsregulering af juletræer
- Omrøring i tanken
- Op til 8 timer på en opladning

(Pris fra: 1695,- ex. moms)

K.S. Jeppesen Tlf/Fax: 86 99 55 21 Bjl: 40 52 55 21
www.ks-jeppesen.dk